

Розділ 4. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

М. О. АУЗІНА, ст. викладач Львівського банківського інституту

ІНФОРМАЦІЙНО-ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Реформування системи освіти в Україні нерозривно пов'язане зі створенням якісно нової навчальної бази на основі запровадження електронних технологій, у тому числі електронних видань як найбільш ефективних способів створення масового інформаційного банку даних навчальних дисциплін.

Електронні видання — це книги та підручники, які створюються в електронному вигляді та зберігаються на навчальному сервері або носіях інформації. Вони містять у собі дидактичні, методичні та інформаційно-довідкові матеріали з навчальної дисципліни, а також програмне забезпечення, що дозволяє комплексно використовувати їх для самостійного одержання і контролю знань. Електронні видання навчального призначення, маючи всі властивості паперових видань, містять низку позитивних відмінностей та переваг, а саме: існує можливість використання комп'ютерної графіки, відеофрагментів та аудіосупроводу, а також повнотекстового пошуку словника незнайомих термінів, зручна система навігації по підручнику. Це допомагає ліпшому засвоєнню матеріалу завдяки використанню різних видів пам'яті (зорової, слухової, асоціативної).

Як зазначають психологи, недостатній зв'язок між видами мислення у навчанні знижує стійкість знань та ускладнює врахування індивідуальних особливостей. Саме використання комп'ютерних технологій у навчанні допомагає розвивати розумові здібності, пам'ять, швидкість мислення, уміння переключати увагу. За допомогою комп'ютера набагато простіше здійснювати індивідуальний підхід до навчання. Серед інших переваг — можливість посилення на будь-яке місце тексту, оперативне внесення змін та доповнень, зручність пересилання електронною поштою, компактність збереження інформації у пам'яті комп'ютера або на диску, простий спосіб тиражування.

Серед електронних видань центральне місце посідає електронний підручник. Він являє собою сукупність теоретичного, практичного, довідково-інформаційного матеріалу і завдань для тре-

нінгу та контролю якості знань, тобто використовується для навчання, самоперевірки і може виступати як екзаменатор. Таке видання формується за допомогою спеціальних програм, що дозволяють подати інформацію у вигляді текстового, графічного зображення, а також мультимедійних відео- і звукових ефектів. Власне, електронний підручник акумулює в собі всі основні дидактичні, методичні, наукові та інформаційно-довідкові матеріали. Він має характер не статистично-інформаційного збірника, а інтерактивного динамічного видання.

Такий підручник дозволяє вирішувати такі завдання: отримувати інформацію про навчальну програму і тематичний план дисципліни; спостерігати логіку вивчення тем і послідовність занять; індивідуально вивчати, повторювати навчальний матеріал; візуально подавати на дисплеї комп'ютера весь дидактичний матеріал і наочні посібники; здійснювати самоконтроль з автоматизованим виставленням оцінок; отримувати рекомендації з додаткового вивчення недостатньо засвоєних навчальних тем; діставати інформацію про рекомендовану навчальну та наукову літературу; роздруковувати зразки планів проведення і методроботи за всіма темами і видами занять; розмножувати роздатковий матеріал (плани, таблиці, завдання); мати доступ до бази даних законодавчих актів і нормативних документів; отримувати методрекомендації, відомості про технології, що застосовуються в інформаційній діяльності.

Електронний підручник відрізняється від традиційного також і тим, що в його змісті закладена специфічна система управління процесом навчання, яка включає засоби нелінійного структуроутворення та оптимізації навчального матеріалу, діагностики і корекції знань, розгалужену мережу зворотного зв'язку. Даний підручник має гіпертекстову (мережеву) структуру, більшу графічну наочність, зручний для користувача інтерфейс.

Автоматизовані навчальні курси є мультимедійними продуктами: на екран разом з текстовою інформацією подається різноманітна графіка (статичне зображення, рисунки, схеми) і звук (мова, музика, функціональні шуми і звуки). Текст і зображення можуть бути кольоровими, супроводжуватися фонограмами і звуковими ефектами.

Мультимедійні програми — це синтез підручника, відеокліпа, педагогічного та методичного досвіду, перетворений на кінцевий продукт — віртуальне навчальне середовище. Головна перевага мультимедійних курсів полягає в тому, що сприйняття нового

матеріалу здійснюється не тільки завдяки активізації зору (текст, колір), а й слуху (голос диктора, музичне супроводження), що дозволяє створити відповідне емоційне тло, яке підвищує ефективність засвоєння матеріалу.

Практика використання електронних (комп'ютеризованих) навчальних підручників і посібників показала, що вони забезпечують основну дидактичну мету — самоосвіту, дозволяють розробляти інтерактивне комп'ютерне середовище, яке дає можливість студентам наочно стежити за перебігом певних процесів, активно впливати на них, змінювати параметри, моделювати різноманітні ситуації. Їх доцільно використовувати також для забезпечення оптимальної організації всіх видів навчальних занять з метою підвищення їх якості і зниження витрат навчального часу, для реалізації ігрових форм і методів навчання, для глибокого вивчення та засвоєння засобів автоматизації тощо.

А. В. БЕГУН, доцент кафедри інформаційного менеджменту КНЕУ

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний ринок праці потребує значно вищої практичності від освіти. Вища економічна освіта повинна служити передусім прагматичним персональним цілям: середній рівень доходу людини з вищою освітою має бути вище ніж у людини, яка цю освіту не має. Але це своєю чергою накладає жорсткі умови на рівень підготовки і отримання практичних знань у відповідних фахових напрямках.

Алгоритмізація і програмування як один з основних предметів зі спеціальності «Економічна кібернетика» водночас являє собою достатньо специфічну дисципліну. Ця специфічність полягає передусім у тому, що рівень здібностей до вивчення технології програмування в різних курсах істотно відрізняється. Аналіз даних спостереження за останні роки дозволяє стверджувати, що за рівнем знань і здібностей студентів одного курсу приблизно можна розділити: 12 % — це студенти з відмінним рівнем знань, 30 % — студенти з добрим рівнем знань, 23 % — студенти мають низький рівень і нездатні щось створювати в програмуванні економічних процесів. Безумовно, ці цифри мають більш суб'єктивний харак-